

Nepriklausoma Lietuva

INDEPENDENT LITHUANIA

Už Lietuvos išlaisvinimą! For liberation of Lithuania!
Už ištikimybę Kanadai! For loyalty to Canada!

Authorized as second class mail by the Post Office
Department, Ottawa, and for payment of postage in cash.

LEIDŽIA KANADOS LIETUVIŲ CENTRO TARYBA IR
SPAUDOS BENDROVĖ „NEPRIKLAUSOMA LIETUVA“
Redaktorius Jonas Kardelis.

DOMINIC 6-6220

7722 George Str., LaSalle, Montreal, P. Q., Canada.

Prenumerata metams: Yearly Subscription Rates:

Kanadoje 5.00 Canada \$ 5.00
Amerika ir P. Amerika. \$ 5.50 America & S. America. \$ 5.50
Visur kitur \$ 6.00 Other Countries \$ 6.00

Adresų pakitimas 25 ct. (su prenumerata arba sm. pašto ž.)
Ilgalaikiai skelbimai, pagal susitarimą, gauna nuolaidų.

Veidu į kultūrą!

MAIRONIO METAI — LIETUVIŲ KULTŪROS METAI

PLB Valdyba 1962 metus Ypatingas dėmesys. Jo jauni paskelbė Maironio metais. Dėmesį į lietuvišką kultūrą tebū džio mūsų poeto 100 metų sukaktis verta tokios garbės.

Pritardami LB iniciatyvai, Lietuvos Rašytojų Draugijos vadovai drįstame Maironio metus pavadinti lietuvių kultūros metais. Prie minėjimų iškilmingumo pridėkime dabarties gyvenimo turinį ir pareigas savajai kultūrai.

Maironis yra ne tik didelis poetas, bet ir tautos prisikėlėjas. Jis iškilmingai ir su giliu ištikimumu skelbė kultūrinės kovos šūkius ir idėjas. „Paimsim arkla, knygą, lyg ir eisime Lietuvos keliu!“

Maironio metais visa jėga atsigręžkime veidu į lietuviškąją kultūrą: dėmesys lietuviškai knygai, dailininko paveikslui, lietuviui kompozitoriui. Mūsų pareigimai ir pramogos šiais metais turėtų būti ypatingai kruopštūs, ne tuščiaiduriai.

POVILUI GURKLIUI

mirus Montrealyje,

ŽMONAI, SŪNUI, BROLIAMS
IR ARTIMIESIEMS

nuosirdžia užuojautą reiškia

Petrus Gurklys.

Sudbury, Ont.

APIE KANODOS LIETUVIŠKĄ SPAUDĄ

Dažnai įvairūs korespondentai kaltina lietuviškąją visuo menę, kad ji vis mažiau ir mažiau domisi lietuviškuoju tautos raščiu, knyga, leidiniu. Tačiau, nei vienas iš jų neišsiaiškina faktų.

be nepanagrinėję priežasčių, kodėl šie reikalai neda blogo jon, o ne gerojo pusės? Ie įve įve mūsų tautietis, vis la, jau įsitvirtindamas ekonomiškas, darosi skurdeiva, laukinis savo dvasioje? Tikrovėje taip nėra. Kai čia išeinantieji laikraščiai neskelbia savo tiražų, sunku pasakyti, kiek tikri tokie nusiskundimai. Daleiskim, kad yra taip, kaip skundžiamasi. Tad kame gi priežastys? Mažas naujų trupėjimas gali susidaryti dėl kelių priežasčių: o priešinantis liui nesidomint lietuviškuoju spausdintu žodžiu. Mano įsitikinimu, lietuviai vis daugiau ir daugiau, ypatingai jaunimas, domisi vietos dienraščiais, žurnalais leidiniais. Ir tai juos verčia ne tik vietos sąlygos, bet ir vadovaujantieji lietuviškiesiems spaudiniais. Svarbiausia, kad nesugeba eiti su šio krašto tempu ir susiaurėdama iki „parapijinio“ lygio. Vietoje, kad Kanadoje išsivys vienas lietuviškas dienraštis, eina du lygiagrečiai savaitraščiai. Apie porą metų, kaip čia na 4 kartus į metus „Lietuvos Pajūris“. Visų šių laikraščių medžiaga galėtų sutilti viena me lietuviškame Kanados dienraštyje. Žinios, išskyrus straipsnius, dažnai būna pasenusios. korespondentai rašo bent po 3—5 kopijas (ir į U. S. A.)

1) Laikraščio tiražai yra skelbiami specialiose leidiniuose ir kas nori, juos žino. Red.

K. L. BENDRUOMENES REIKALAI

KANADOS LIETUVIŲ FONDO STATUTAS YRA BAI
GIAMAS RUOŠTI

Kanados L. B. Tarybos su važiavime pr. m. spalio 9, 10 d. d. buvo sudaryta Lietuvių Fondo statuto paruošimo komisija į kurią įėjo: P. Januška, St. Jakubickas, V. Ignaitis. Komisija palaikė nuolatinį ryšį su Lietuvių Fondo statuto paruošimo Komisija Amerikoje ir, kiek leido sąlygos, derino darbą, priimtina abiejų kraštų lietuviams. Komisija š. m. vasario mėn. 24 d. pasitarime paruošė Kanados Lietuvių Fondo statuto projektą, taikomą Kanados lietuviams. Projektas pasiūstas L. B. Krašto Valdybai susipažinti.

Statuto svarbesni punktai.

Kanados Lietuvių Fondas veikia lietuvių švietimui, mokslui, kultūrai kelti, skatinti bei ugdyti ir lietuvių globai.

Pagrindinį kapitalą sudaro:

II-AM KULTŪROS KONGRESUI SUŠAUKTI PASIRUOŠIMO EIGA

Informacinis pranešimas spaudai Nr. 5.

II-am Kult. Kongresui sušaukti komiteto posėdis įvyko š. m. vasario mėn. 4 d. ir aptarė šiuos reikalus.

I. Kooptuotas komiteto sudėtis V. Liulevičius ir pakviestas Istorijos sekcijos vadovu. b) Dėliai susidariusių nepalankių darbo sąlygų darbininkų V. Kasniūnas iš Spaudos sekcijos vadovo pareigų atsistatydino. Jo vieton yra numatytas kitas asmuo. Gavus jo sutikimą, bus paimtuota vėliau.

c) Bronys Raila sutiko kongreso metu skaityti antrąjį pagrindinę paskaitą.

II. Padėtis sekcijose:

Muzikos sekcijos vadovas daro žygius sudaryti sekcijos bran duolį iš kvalifikuotų muzikos srities specialistų ir netrukus

jose: Montrealyje, Toronte ir Hamiltone būtinas reikalas lietuviškam jaunimui suorganizuoti taip vadinamus „žurnalistikos kursus“, kad patenktų laikraščiams prieaugli. Šie kursams galėtų būti panaudotos vasaros stovyklos ar šie jaunimui patogūs laikas.

Jei šie reikalai nebus revoliuotini šiandien, gyvenimas juos privers reviduoti vėliau. bet jau daug sunkesnėmis ir menkėjusiomis sąlygomis.

K. Zadrauskas.

NL priedas. K. Zadrauskas kas liečia gana opius klausimus, kurie tačiau yra ne taip jau paprasti ir ne taip lengvai sprendžiami. Be to, viena yra spaudos klausimas, kita — jaunimo. Išspręsdus pav. spaudos klausimą, tuo dar nebus išspręstas jaunimo klausimas ir atvirkščiai. Šiuos klausimus reikia spręsti skyriumi. Kai dėl spaudos, tai p. Zadrausko su minėtas žinių patiekimo skubumas dienraščio išleidimu nebus išspręstas, nes dienraštis tiki tikrai vienam miestui, ne visai lietuvių bendruomenei, kuri Kanadoje išsibarsčiusi per užstančius mylius. Kad ir viename mieste, greitumą visokių atvejų pralenks radio ir televizija. Taigi, lietuviškas laikraštis, yra jis savitraštis ar būtų dienraštis, žinių tiekimo skubumu nepralenks nei radio, nei televizijos. Lietuviškojo laikraščio uždavinys visas žinias patiekti savo skaitytojams, lietuviams, lietuvišku požiūriu, iš lietuviškos kėrtės matymo.

Gera mintis p. Zadrausko — traukti jaunimą į spaudos darbą, ir tuo rūpinamasi, bet tai irgi nelengvai sprendžiamas klausimas, kai net lietuviškas mokyklas baigęs jaunimas la baid sunkiai gali dėstyti savo mintis lietuviškai. Tai kliuvys, kurio nugalėjimui geriau sia galėtų padėti tėvai, besirūpindami vaikus išauklėti lietuviškoje dvasioje, kuriai tyra lietuvių kalba yra vienas svarbių jų veiksmų.

K. Zadrausko keliamieji klausimai visokių atvejų ve tisi svarstymo. NL red. šiems klausimams svarstyti mielai duos

Be to, didžiausiose kolonijose.

aukos, palikimai, paveldėjimai ir beprocentinės paskolos. Jis neliečiamas. Gaunamas pelnas ir nuosimčiai iš jo skirstomi kas metai.

Nariais gali būti privatūs asmenys ir organizacijos paaukoję 100 dol.

Vyriausias L. F. organas yra visuotinis narių susirinkimas. Pelną skirsto Ski-stymo Komisija, sudaryta iš 6 asmenų: tris kviečia Lietuvių Fondo Taryba, tris Lietuvių Bendruomenė.

L. Fondą likviduojant, pagrindinis kapitalas ir pelnas skirstomas šio statuto rėmuose numatytiems tikslams.

Paruoštas statutas ir pritaikytas valdžios įstatymams bus pateiktas krašto B. Tarybai tvirtinti.

V. Ignaitis.

Sovietų svajonės ir

Amerikos tikrovė

ARBA: KO SOVIETAU TIKISI PO DVIDESIMTIES METŲ

Vilniuje išeinantis „Švyturys“, tenkindamas skaitytojų pasiteiravimą, ko gi sovietijos žmonės susilauks po dvidešimties metų, atsiklausė mokslininką ekonomistą P. Judicką, kuris taip į klausimus atsako:

4. Visi Lietuvos gyventojai galės maitintis pagal moksliškai nustatytas fiziologines normas, o pramoninių prekių gales išgauti pagal moksliškai pagrįstas suvartojimo normas. Kiekvienas žmogaus poreikiai bus visiškai patenkinti.

Tuomet mes vartosime daug daugiau vertingų maisto produktų. Pavyzdžiui, dabai kiekvienas Lietuvos gyventojas vidutiniškai per metus suvartoja 50,4 kg mėsos ir mėsos produktų, o 1980 metais, moksline nuomone, suvartos 80 kg. Pieno produktų, perskaičius į pieną, atitinkamai padidės nuo 405,2 kg iki 616 kg, cukraus nuo 23,6 kg iki 41 kg, žuvies ir žuvies produktų nuo 6 kg iki 15 kg, daržovių (neskaitant bulvių) nuo 83,9 kg iki 140 kg. Mažiau suvartosime duonos ir bulvių, nes šių pigių produktų žmonės daugiau suvalgo, kai ne užtenka geresnio maisto. Mano ma, kad dvigubai sumažės alkoholinių gėrimų vartojimas. Daugiau laiko praleisime, žiūrėdami į televizorių ir kino ekranus, teatrų scenas, negu į stikluoką.

Sočiai, maistingai ir skaniai pavaldyti tereikės išleisti tik tiek daugiau kaip trečdali savo pajamų. Daugiau pinigų liks pramoninėms prekėms. Pavyzdžiui, ekonomistai mano, kad kiekvienas suaugęs vyras galės savo garderobe turėti vidutiniškai po 5 apsiaustus, 9 kostiumus, 15 porų įvairios rūšies avalynės ir t. t.

(Amerikos ir Kanados darbininkai dabar turi ir po daugiau aprangos, bet kam to reikia? Juk mados keičiasi, išrančiamos naujos medžiagos, tai kokia prasmė turėti tokias atsargas? Red.).

Vienas keturis prieškarinės mokyklos skyrius baigęs skaitytojas klausia, ar jis galės būti priimtas į komunistinę visuomenę. Juk jis nemokytas, o esant komunistui, visi bus mokyti.

Zengiant į komunistą, dūrys nebus užtrenktos nė prieš vieną žmogų. Visi, ir jauni, ir pagyvenus, turės galimybės įsigyti vidurinę mokslą. Reikia manyti, kad po dvidešimties metų liks viskas kaip neadaug žmonių, kurie neturės brandos atestato; gal būtų, tik labai seni, arba ligoti.

Be mokslo komunistinė stovykla neįmanoma. Žmonės turės įgyti daug žinių, kad sugebėtų sukurti naujosios visuomenės techniką. Mes dabar stebimės išradimų tarybinių mokslininkų, konstruktorių, inžinierių, sukurusių tarybinius kosminius laivus. O po dvidešimties metų pasaulį stebis nauji dar drąsesni, dar didingesni tarybinių mokslininkų išradimai.

Naujoji gamyba, spartus visų liaudies ūkio šakų augimas na reikalaus pagausinti specialistų

paskaitą tema: Lietuvių liaudies architektūros palikimo klausimais. Architektūros sekcija kongreso metu numato paskelbti lietuviams studentams konkursą, projektui lietuviškos architektūros motyvais. Šiuo metu lietuvių — architektų — inžinierių sąjunga pramijoms jau yra paskyrusi vieną šimtą dolerių.

Fizinio lavinimo sekcijos vadovas pranešė, kad V. Grybauskas, A. Tamulynas ir P. Zumbakis sutiko įeiti sekcijos sudėtin. A. Tamulynas sutiko būti prelegentu temai: Dabar tinės sportinės veiklos gairių pritaikymas prie naujos metodikos.

III. Komiteto veiklos statusas priimtas ir netrukus bus pasiūstas LB. JAV ir Kanados Centro V-boms patvirtinti.

IV. Einamieji reikalai: a) Komiteto pirmininkas yra paprašytas sekančiam posėdžiui paruošti projektą, kurio dydžio laikas bus duok

sekcijų paskaitoms. b) Diskusijos dėl kongrese išklaustyto paskaitų, bus baigiamajame posėdyje.

c) Architektūros sekcijai, posėdžio metu iškėlus klausimą, kodėl lietuvių visuomenės suaukotais pinigais vienu Chicago lietuviškoje parapijoje yra numatoma statyti naujas maldnamis, kurio projekte nėra jokio lietuviško meno pėdsakų, — lietuviško aspekto, —

Pirm. P. Gaucys pareiškė, kad šis reikalas nėra mūsų komiteto kompetencijoje. Šiuo klausimu yra pilnai kompetentingi pasisakyti lietuviai architektai.

Komiteto nariai pilnai priitaria mūsų architektų nuomonei ir mano, kad lietuviškos parapijos naujas maldnamis vien pavirgabus sumetimais privaleti turėti nors lietuviško meno pėdsakus.

P. Gaucys, pirmininkas.
L. Balzarus, sekretorius.

HENRIKAS BLAZAS

GYVYBINIAIS KLAUSIMAIS

Kame nesutarimų priežastys?

Ivykių raida lietuvių išeivijoje Jungtinėse Valstybėse, nesutarimai dėl politinės veiklos tarp ALTOs ir Bendruomenės, o taip pat ir kitų veiklų, pernelyg nekultūringa po lemika spaudoje, kuri daugiau liečia ne reikalo esmę, bet asmenis, kurie politinėje veikloje dalyvauja, kelia nerimą. Ypač, kad visa tai yra ne staugus ar nelauktas reiškinys, su keltas pavienio įvykio, šiuo atveju audiencijos pas JAV Prezidentą, bet ilgai kaitusio ir perkaitinto politinės veiklos kaitalo susikaupusių garų prasi veržimas, kuris nešališkam įvykių stebėtojų nebuvimo staigiai

na. Ugnies kurstymu ir garų dauginimu reikalui nepadėsi. Tenka žvelgti plačiau ir jies koki kelių krinkantį politinės veiklos vežimą pastatyti į vėžes, kurios vestų į suderintą, vieningą ir dinamišką visų lietuviškų pastangų apjungimą vieninteliui tikslui — Lietuvai laisvinimui.

Ypač, kad visa tai yra ne staugus ar nelauktas reiškinys, su keltas pavienio įvykio, šiuo atveju audiencijos pas JAV Prezidentą, bet ilgai kaitusio ir perkaitinto politinės veiklos kaitalo susikaupusių garų prasi veržimas, kuris nešališkam įvykių stebėtojų nebuvimo staigiai

AR BUVO BENDRUOMENĖS ANKSTYVESNI MĖGINIMAI ISEITI Į POLITINĘ VEIKLĄ?

Buvo. Bene pirmasis vėsių Bendruomenės ir ALTOs atstovų susirėmimas įvyko 1958 m. Bostone, Mass. per ALTOs kongresą. Buvo kritikuotas ALTOs vadovybės neįtartinumas, bet be karčių žodžių iš bendruomenininkų pusės ir asmeniškų ambicijų pademonstravimo iš ALTOs vadovybės pusės, viskas liko kaip buvę.

Vėliau, kai kilo Lietuvos atstovybės prie Vatikano reikalai, ir ypač dar kiek vėliau, kai paaiškėjo Lietuvos atstovybės Brazilijoje statuso susiaurinimas, buvo pažiūrų skirtumo, kaip į tuos įvykius reikia reaguoti ir kaip veikti. ALTOs, Bendruomenės ir VLIKo pažiūros tais reikalais, ypač metodų atžvilgiu, ne visai sutapo. JAV išeivija, ir senoji ir naujoji, buvo raginama reaguoti savo laisvais ar telegramomis Vatikaniui ir Brazilijos vyriausybei, tačiau ALTOs viršūnių vadovaujama spauda nevienodai visuomenės akciją vertino ir toje spaudoje, pavyzdžiui Drauge, visuomenė buvo padaryti dargi tūli priekaištai. Bendro lietuviško reikalo akivaizdoje, kai turėjo pasireikšti vieninga akcija, pasireiškė nesutarimas. Ir tai ne išeivijos visuomenėje, bet tarp veiksmų, kurie visuomenei vadovauja.

1960 metais Pasaulio L. Bendruomenės vadovybė iš Kanados lankėsi New Yorke ir Chicagoje, norėdami išsiaiškinti dėl Bendruomenės įsijungimo į bendrą politinį darbą. Chicagoje ALTOs jie buvo sutikti nepalankiai, o New York'e VLIKas, skedamas ALTOs, taip pat palankumo nepadarė.

Pernai metais Los Angeles

UŽ ALTO AR UŽ BENDRUOMENĘ?

Ir už ALTOs ir už Bendruomenę, nes abu atstovauja vienos ir tos pačios išeivijos JAV dvi jungtines dalis. Net skaičiai imant kažin, ar kas galėtų įrodyti, jog keturios politinės srovės, kurioms atstovauja ALTO, bendrai paėmus turi daugiau organizuotų narių, negu kad turi viena L. Bendruomenė J. A. V.

Už ALTOs todėl, kad ji turi didžią nuopelną Lietuvai: jos suverenumo besitęsiančiam pri pažinimui JAV, jos teisių gynimui, naujų lietuvių tremtinių JAV masiniam išsileidimui po karo, nekalbant apie tai, kad

Bendruomenės skyriaus iniciatyva buvo sudarytas komitetas kongresmanų Cohelan — Lipscomb (abu atstovauja Californijai) rezoliucijai remti, rezoliucija siekia iškelti Lietuvos bylą J. Tautose. Tai buvo Bendruomenės frontalinis laužimasis į politinę veiklą, kuris ALTOs vadovybės buvo priešiška sutiktas, nors ir vėl Draugas, kurio redaktorius yra ALTOs pirmininkas, losangeliečių veiklą užgryrė. VLIKas tuo reikalu laikiš neutralumo.

Šiais metais Bendruomenės žmonių pastangomis buvo išrūpintas Baltųjų Rūmų sutikimas priimti lietuvių delegaciją. Tai buvo Bendruomenės frontalinės atakos dalyvauti bendrinėje politikoje tęsimas. Pats faktas, kad delegaciją teko sudaryti iš ALTOs ir Bendruomenės, yra pastarosios laimėjimas, o kartu ir pripažinimas, kad Bendruomenė yra politinis partneris. Šioji realybė nebėgi likti už konservuotą, nors kai kas to net labai norėtų. Nebėgi būti vienos išeivijos dalies (Bendruomenės) teisės apribotos vien tik kultūrine veikla, o kitai išeivijos daliai (ALTOs vadovaujama) palikta išimtinai politinės veiklos koncesija Jungtinėse Valstybėse. Pati ALTOs savo veikla šiais metais taip jau parodė, kad politinės veiklos ribą peržengė ir, paskyrus studentų žurnalui Lituanus \$400 paramos, pradėjo kultūrinę veiklą.

Atrodo abu ir Bendruomenė ir ALTOs yra peržengę savo veiklos demarkacinę liniją, ir būtų tik realu ir logiška, kad toji diubtinė skiriamoji siena būtų visiškai pašalinta.

ALTOs buvo priimta JAV prezidentų — F. D. Roosevelt, H. S. Trumano du kartus ir D. D. Eisenhowerio, kad nuolat lankėsi State Departmentą, sena ir jo kongresmanas, kad išrūpino Kersteno komisijos sudarymą, kad iki šiol sėkmingai organizuoja JAV Senate ir Kongrese Vasario 16 d. Lietuvos nepriklausomybės išpūdingus minėjimus, kur kas kart vis daugiau senatorių ir kongresmanų kalba apie Lietuvai padarytas skriaudas ir kur per visus tuos metus jie pasakė daugiau negu tūkstantį tokių kalbų. Taip pat todėl, kad ALTOs kiekvieną kar

SEIRIŲ GIRIA.

Voratinkliai nesidraiko be vėjo

Romanas

5. Tomas Barvainis netikėtai gavo laišką iš Bet-Pak-Dala. Nustebęs, nes nežinojo, kurioje pasvietėje tokia vieta galėtų būti. Spėliojo, kad tai iš kažkurios Azijos vietos. Rasė pažįstama gydytoja ir kaimynė, dvejais metais už jį studijomis jaunesnė, taip pat Kauno universitete — Monika Balytė.

„Kolega, Kaimyne, nusistebėsi gal gavęs šį laišką. Trum pai: šaukiuosi pagalbos. Čia, Kazakijoje, už Aralo marių braidau smėlynus ir plėšinius jau aštuntus metus. Išbraidžiau plotus nuo Aralo marių iki Karagandos ir nuo Balkašo iki Tangiz ežerų. Gerai pažįstu Kyzyltau, Džambul, Akčatau, Agdyr, Žaryk, Krasnaja Poliana (tai ne garsiojo Levo Tolstojaus Poliana, gal tiktai tuo vardu pavadinta, ir daugelį kitų vietovių, kurių daugelį pėsčia esu apvaikščiojusi. Gyvenimo sąlygos čia tokios žiauros, kad daugiau jau nebėgiu išverti... Pripuolamai gavusi Kaimyno ir vyresnio Kolegos adresą. Aš sau ir prašau man padėti kaip nors sugrįžti tėvynėn. Gana jau iš manęs šios aukos. Gal čia pasidarytų. Kodėl aš tiktai turiu čia geriausias savo gyvenimo dienas aukoti... Kolega, Kaimyne, prašau ir maldaui. Gal gi, kaip vyresnis ir jau įsigijęs autoritetą, galėsi kaip nors paveikti partijos ir valdžios galinguosius...“

Kolegiškai, Monika B-tė.

Barvainis nebuvo reikalingas platesnių informacijų. Jis gerai žinojo, kaip vieną dieną gydytoja Monika Balytė dirgo iš nakties ir niekas nei teiravosi, nei pasakė, kur ir kaip ji dingio. Visi žinojo, kad Stalino laikais bet koks pasiteiravimas lygus buvo panašiam dingimui ir nežinią. Partija žino, kur ir kodėl dingio. Tai jos valia. Joks asmuo neturi nė mažiausios reikšmės. Jis turi būti ten, kur partija padeda. Tarp tų sovietijos piliečių duoda ir vietą, ir pareigas, ir tvarką. Asmuo — tai diktatūros mašinos krumplys, tiek tiktai ir tevertas, kiek atlieka partijos paskirtį. Kas gali drįsti teirautis, kurion diktatūros mašinos dalin tas krumplys įmontuotas? Ir kam to reikia? Įmontuotas — ir baigta!

Barvainis susirūpino, kas daryti?

Laiškas sugadino jam ūpą. Iš ryto jis planavo užėiti į

bufetą su vyliojančiais jam nusišypsojusia bufetininke. O ir šesuo buriatė Barvainiui pasirodė nemažiau patraukli, prisirpusi, kaip vyšnios uoga. Ir čia... M. B-tės laiškas ardo jo nuotaikas, jo planus, kuriuos jam diktuoja moters išsilgimas. Naktį jam prisisapnavo ir Viktorija: tarytum jis dar Zarasų gimnazijos abiturientas, tarytum Viktorija, ne, ne Viktorija, bet Viktutė, jam taip meiliai šypsosi ir sako:

„Tomai, tu gražus vyras, man gražesnis už visus tavo kolegas...“

„Ką tu, Viktutė, kalbi, tai tu šaunčiausia iš visų Utenos gimnazijos gimnazistų...“

Barvainis tokio pasikalbėjimo nei neprisiminė buvus. Bet ką supaisys sapnas. Tikrai sapnas toks tyras, toks nekalts, kažkaip nesiderino su tikrove. Ir po to kolegos laiškas iš pėšinio... Kaip perkūnija iš giedro dangaus.

Barvainis nutarė pasitarti su jaunaisiais kolegomis, kuriems, galimas dalykas, daugiau ką žino, kai jis pats pertol nutolęs nuo kasdieninio gyvenimo realybės. Ypač, kad ir jo tėvų akimais ji atgrasino nuo bet kurių reikalų su politika, su partijos galiūnais.

— Tiesa, dabar, po Stalino mirties, atrodo politinis teororas truputį atslūgsta, — jam kalbėjo Šilgalis, — bet nieko dar iš esmės nepasikeitė. Ypač, kad dabar vyksta partijos viduje kova už pirmavimą, už sostą. Malenkovas atrodo, nie išsilaikys. Stalino kulto režimas išaugino kadruos adepty. Jie, neabejotina, bandys pasilaikyti sau valdžią.

— Ar kolega nemanai, kad yra išaugusios naujos jėgos, kurios taip pat nori pirmauti?

— Tai tiesa. Bet ši kova dabar kaip tikrai įkarštyje. Dabar dar labai pavojinga įsikišti į kovos sūkurį.

— Manai, kad ir mūsų lietuviškieji veiksniai taip pat ne neutralūs? Man gi priėjami tik lietuviai.

— Žinoma. Štai Teofilus Tilvytis jau viešai pasisakė už Staliną. Ir pas mus verda partijos viduje kova. Kažin, kas laimės viršų...

— Tai ką gi kolega patartum daryti? Kuo aš galėčiau nelaimingai kolegei padėti?

— Kol kas, kol kovos rezultatai paaiškės, begalima jai padėti tik medžiagiškai. Pasiųskite siuntinį, ir aš ir kolega Kalnėnas prisidėsime...

Barvainis taip ir apsisprendė, o gyd. M. B-tei parašė „Kolege, Mane sujaudino gautasis laiškas, bet, pati

Kodėl mokėti? NEREIKIA!

Visi patarnavimai, teikiami Pilietybės ir Imigracijos Ministerijos tarnautojų, yra nemokami.

Jūs niekam neprivalote mokėti kai įteikiate pareiškimą Imigracijos pareigūnams.

Praeietyje nesąžiningi asmenys pasinaudodavo atvykėlių anglų ar prancūzų kalbų nemokėjimu ir imdavo perdėtus mokesčius už patarnavimus, kuriuos galima gauti Imigracijos įstaigoje nemokamai.

Dokumentai, reikalingi prie pareiškimo, gali būti įteikiami kalboje, kurioje jie buvo išrašyti.

Lygiai ir vertėjas, jei toks yra reikalingas, geresniam Imigracijos reikalų išsiaiškinimui, yra parūpinamas imigracijos pareigūnų nemokamai.

PILIETYBĖS IR IMIGRACIJOS MINISTERIJA
STENGIASI ĮVAIRIAIS ATŽVILGIAIS
PAGELBėti IMIGRANTAMS.
TAS APIMA IR JŲ APSAUGOJIMĄ NUO
IŠNAUDOJIMO.

Ellen L. Fairclough

Ellen L. Fairclough
Pilietybės ir Imigracijos Ministeris.

S-52-20

tą, kai tik bekintančios tarptautinės politikos vyksmas gali pakeisti Lietuvos likimą, skuba su pareiškimais ir memorandumais, kad palenktų JAV vyriausybės nusistatymą Lietuvos laisvės labui. Visi tie darbai ir pasisekimai stiprina Lietuvos laisvės tikėjimą net didžiausiems pesimistams, o kartu numušia ūpą net didžiausiems Maskvos pataikūnams.

ALTOs vadovybė — Leonaras Šimutis, Dr. Pijus Grigaitis, Mikas Vaidyla, a. a. Antanas Olis ir jį pakeitęs Eugenijus Bartkus, padarė didelį įnašą į JAV išeivių pastangas Lietuvai laisvės siekiant ir už tai jiems visa lietuvių tauta abieiose vandeno pusėse yra dėkinga. Jų nuopelnų nesumažinsi, ar kuriam jų pavydi ar ne, ar kuriam jų simpatijas ar antipatijas reikštum, nes tai tik laiko dulkės, kurios išnyks be pėdsako.

Už Bendruomenę todėl, kad nelengvomis naujakurio sąlygomis ji parodė ryžtą ir sugebėjimus susiorganizuoti, apimti plačius lietuviškos išlaikymo, švietimo ir kultūros baus, nuo skatindama tautiečius nepasidavti savo asmeniškame perleklije, savo nuosavos šeimos reikaluose, bet laikytis vienos didžiosios lietuviškos šeimos ir skirti jos reikalams savo darbo ir išteklių dalį.

Jei toji Bendruomenė, kuri je dalyvauja veržiausias išeivijos elementas, neketina tenkintis vien tik JAV išeivijos švietimo, kultūros ir iš dalies ekonominiais reikalais, bet rodo lygiai susirūpinimo visos lietuvių tautos ir Lietuvos reikalais, — kas galėtų už tai ją smerkti, ar kas galėtų jai tą teisę paneigti. Tai tik realu, logiška, natūralu ir demokratiška.

Nukelta į 6-tą psl.

Kolegiškai T. Barvainis. Monikos Balytės laiškas ir sapnas Barvainiui suklepiečių prisiminimų. Kaip gyvi prisiminimai gimtieji jauniečiai, iš kurių į Zarasų gimnaziją kasdien jis sukdavo du kartus per 4 kilometrus. Kasdien dukart praeidavo pro šaltu oio kopytėlę, kurią žmonės laikė stebuklinga. Iš tėvų pasakojimų jis žinojo, kad prieš 20—30 metų maldininkai nuo bažnyčios eidavo prie jos keliais, pasimeldę prausdavo savo opas šaltu šaltinių vandeniu ir tikėjo, kad tas padeda. Niekas to netikrino ir nežinia ar kas pasveikdavo. Dabar tie kas to kilometro keliais neina. Gana gausiu pakalnės — pakriūtės šaltinių vandeniu čia pat Leiba sukdavo malūno girnas. Čia ir tarybinio karo laikais pagarsėjusios Marytės Melnikaitės tėvų namelis. Barvainis ne kartą ir Marytę suvo sutikęs. Nieku ji neviliojo Barvainio dėmesio. Fagar sėjo kaip partizanė. Tiesa, jos žygių niekas nemini, nes jų ir nebuvo, bet vokiečiai ją tikrai pagavo prie Apardų ežero prispyrę ir sušaudė prie Dukšto otstis. Jis tą žinojo iš neabejotinų liudininkų. Bet Barvainis jau seniai nebuvo Zarasuose ir savo gimtame Jauneikių kaime, tiktai kažku rame laikraštyje skaitė, kad Jauneikių kaimo kolūkiečių priverstas būti senas Pirmojo Pasaulinio karo dalyvis jūrininkas Glatkauskas, kuris anksčiau mėgdavo pasigirti tų naves Juodųjų jūrų laivyne, viename laive su generolu Na gevičium, — dabar sulaukęs jau šimto metų, sau pragyvenimą pelnosi ganydams kolūkio bandą... Proletariato šary gyvena proletaru.

Kaip žinoma, kolūkiečiams senatvės pensijos nėra: arba badu mirk, arba, nors ir nepajėgdamas, ir sulaukęs šimto metų amžiaus, ganyk kolūkio bandą už ubago duoklės atlyginimą... Tokia yra sovietinė tvarka.

Barvainį net nupurtė šis prisiminimas. Tik pagalvoti: šimto metų senis priverstas kolūkio bandą ganyti... Kurioje šalyje, kiojoje santvarkoje gali būti žiauresnė baudžiava?

Nupurtęs prisiminimus, kurie, tiesą sakant, jį dažnai apnykdavo, Barvainis ėjo prie darbo.

Bus daugiau.

Jūsų laiskui i Europą reikia 6-šių centų pašto ženklo

SEKANTĮ KARTĄ, SIŪSDAMI LAISKĄ I EUROPA
PAPRASTU PAŠTU, ATKREIPKITE DĖMESĮ I
PAKANKAMĄ ŽENKLŲ KIEKĮ — 6 CT. UŽ PIRMĄ
UNCIJĄ 4 CT. UŽ KIEKVIENĄ SEKANČIĄ UNCIJĄ.

- Abejojant dėl laiško svorio, pasitikrinkite jūsų Pašto įstaigoje. Daug bereikalingų susitrukdyimų susidaro, kai laiškas turi būti sugrąžinamas siuntėjui papildyti ženklais.
- Visados adresuokite voką aiškiai, tiksliai ir pilnai — naudokite gavėjo inicialą ar pilną vardą ir netrumpinkite valstybės pavadinimo.
- Voko viršaus kairėje pridėkite savo numerį, gatvės pavadinimą, pašto zonos numerį (jei toks yra) miesto ar kaimo bei provincijos vardus.

PAKANKAMAS ŽENKLŲ SKAIČIUS, PILNAS IR
ISSKAITOMAS UŽADRESAVIMAS, PAGREITINTA
JŪSŲ LAIŠKŲ PRISTATYMA.

KANADOS PAŠTO ĮSTAIGA.

ATSIŪSTA PAMINĖTI

K. Kinderis. APYNĖLIS. E. Broadway, So Boston, Polka su žodiniu tekstu, gai Mass., USA.

K. Kinderis. MŪS LIETUVAITĖ, VASAROS NAKTYS IR ŽILVITIS. Gaidos. Kaina 50 ct.

K. Kinderis. DAUG, DAUG DAINELIŲ. Chorui. Kaina 50 centų.

K. Kinderis. SUŽAIBUOS 4 balsams. Kaina 25 ct. Visas šias gaidas galima įsi gyti adresu: K. Kinderis, 911

AIDAI 1962 metų Nr. 2 (147). Žurnalas gražiai leidžia mas, kaip ir anksčiau. Turinys rimtas ir įdomus. Gražiai iliustruotas.

ME7-6727

DE LUXE CLEANERS

Sav. P. RUTKAUSKAS

117 — 6th Avenue,

LACHINE.

A. NORKELIŪNAS

Commissioner of the Superior Court of Montreal
MONTREAL ENTERPRISES REG'D.

.. VISŲ RŪSIŲ DRAUDIMAS.

6695—35-ta Ave., Rosemount (kamp. St. Zotique)
Montreal 36, Que. Tel. RAYmond 7-3120.

SIUNTINIAI

Visų rūšių siuntiniai pigiausiomis kainomis per
JANINĄ ADOMONIENĘ.

Kreiptis: 1674 Couvrette St., Ville St. Laurent,
Montreal, P. Q. Tel. RI 4-6940.

MŪSŲ SPORTAS

VEDA KAZYS BARONAS

NUSMUKO KREPŠININKAI

Daug galimybių turėjo Kau: ir dalyvaujant Kauno ir Kla: no Žalgirio vyrų krepšinio ko: pėdos sportininkams. Čia pui: manda patekti i Sov. S-gos: kią pasekmę atsiėkė šuolyje su: baiginius susitikimus, tačiau: kartimi J. Mozūra. peršokęs: visos viltys buvo palaidotos: 4,30 m. Reik. tikėtis, kad šią: rungtyne su estų Kalevo per: vasarą, lietuvius iššoks 4.40 m.: ketuku, kuriam mūsiškiai pra: Neblogai pasirodė E. Stačio: iaimėjo 55:61. Be abejo, pra: kas ir dešimtkovininkas A.: laimėjimas nėra lygus pralai: Černiauskas iššokdami 4,10 m.: mėjimui, tačiau mūsiškių pasi: lio šolininkų į tolį — A. Vaup: rodymas Kauno halėje Sov. S-gos pirmenybių rate buvo: sas, atsiėkė 6,74 m. taigi, be: daugiau negu silpnas. Visai: veik metru mažiau už savo r: teisingai, pavergtos Lietuvos: kordą.

VILNIAUS
LENGVAATLEČIAI

iau pradėjo ruoštis vasaros se: zonui, surengdami draugiškas: rungtynes uždaroje patalpose: (Lietuvoj vadina „maniezas“)

STALO TENISAS.

Savo augštą žaidimo klasę: dar kartą įrodė Lietuvos ir So: vietų S-gos meistrė keturioli: kametė Laima Balaišytė, daly: vaudama tarptautiniame turn: re Rumunijoj ir nugalėdama: Čekijos ir Rumunijos atstoves. Kiek blogiau lietuvaitė pasiro: dė baiginiams susitikime tarp: S- S-gos ir Vengrijos rinkti: nių, tačiau ir čia mūsiškė nu: galėjo Kerekeč 2:0, pralaimė: dama Hevešį 1:2, nors lema:

CALL FOR
CALVERT

E. Wasylshen

Public Relations Representative

Office:
750 Lucerne Road, Mount Royal
RE. 1-9676

Residence:
DU. 9-7065

CALVERT
V-I-P

(243-D) A rare and distinctive
Canadian Rye Whisky.

CALVERT
HOUSE

(243) Lighter flavour,
delightful taste.

CALVERT
OLD RYE

(242-B) Blended with choice whiskies
aged in 20-year-old casks.

Užsakymai vestuvėms, sukaktuvėms ir visoms
kitokioms progoms vykdomi greit ir sąžiningai.

SIUNTINIAI LIETUVON

per
Kaufman's Woollens & Textiles

3997 ST. LAWRENCE BVD. TEL. Victor 2-5319

Iš čia pasiūsite isuntinius savo artimiesiems
garantuotai skubiausiai ir
urmo kainomis

(30—40% žemiau rinkos kainu)

Importuojame iš Anglijos

geriausias angliskas vilnones medžiagas vyr. ir mot.

kostūmams ir suknelėms.

Turime didžiulį pasirinkimą vilnonių, kašmiro ir šilk. skarelų.

Ateikite ir įsitikinkite, kad čia perkant sutaupysite.

Priimame užsakymus

vyriškiems ir moteriškiems kostūmams ir paltams.

CH. KAUFMANAS

Buv. Audinių fabriko Litex Kaune vedėjas.

Dr. Roman Pniewski

Daugiametė praktika didelėse ligoninėse ir klinikose.
Vidaus ligų, akušerijos ir venerinių ligų specialistas.

3537 PARK Ave, Montreal. Tel. VI 5-7623.

Valandos: Nuo 3 iki 9 val. po pietų.

BELLAZZI-LAMY, INC

DO 6-6941

7682 Champlain Blvd.

LaSalle.

Įvairi medžio statybinė medžiaga. Durys, langų rėmai.

Insuliacija, Ten-Test, Masonite, statybinis popieris.

M. MAČIUKAS

VYRIŠKŲ IR
MOTERIŠKŲ RŪBŲ

SIUVĖJAS

AUGŠTOS KOKYBĖS

RANKŲ DARBAS

ANGLIŠKOS MEDŽIAGOS

79 ir 81 St. Zotique St. E.

Tel. CR 7-0051. MONTREAL.

GP 2-5

APATINIAI-KOJINĖS-T-MARŠKINIAI

moje partijoje vedė 12:6. Silp: nai pasirodė A. Saunoris. At: rodo, kad vilnietis dar žaidžia: senovišku stilium, kai tuo tar: pu, geriausi pasaulio žaidėjai: jau senokai perėjo į „aziatsk: stilių“, kuris turi labai stipr: ginklą vad. „top spin“. Jei A. Saunoris neperims i savo r: rankas moderniško žaidim: teks atsisveikinti su tarptauti: klase.

VILNIAUS STUDENTAI

Atrodo, kad šiemet JAV li: tuviai turės progą stebėti Sov. Sąjungos aštuonvietės meistrę, Vilniaus universiteto studen: tus, kurie atstovaus pavergt: jui tarpvalstybinėse irklavimo: rungtynėse tarp S. S-gos ir JA: V. Tiesa, jų vykimas bus iš: spręstas po kontrolinių rungt: nių gegužės 26 — 28 dd. ir ant: rosios vietos laimėtojai gaus: dar pakeliauti taip pat į JAV.

tuomet Dėdės Samio žemę, jau: trečią kartą po antrojo pasaul: linio karo, pasiektų pavergtos: Lietuvos sportininkai, savaim: aišku, turėdami ant savo mar: kinėlių CCCP raidės, nes anks: čiau matyti — J. Doktoraitė: krepšininke ir treneris Stp. Lu: tautas), buv. pasaulio meiste: rė B. Zalogaitytė - Kalėdienė: atstovavo tik Sov. S-gai.

SILPNAS KAUNO ŽALGIRIO VYRŲ

krepšinio komandos pasirody: mas S- S-gos pirmenybėse, ra: do gyvą atgarsį plačioje krep: šinio mėgėjų masėje, visoj pa: vergtojo spaudoj. Jieškoma kai: timinkų, nurodomos klaidos: kurių pagrįdinės — neprila: dimas jaunimo prie meistrių: komandos, silpnas Lagūnavi: čiaus ir Petkevičiaus treniravi: mas ir per didelis „šeiminis k: mas“ klube, neprileidžiant ki: tų geresnių žaidėjų, kadangi: po Žalgirio vardu slepiasi tik: rumoj Lietuvos rinktinė. Tad: suprantama, kad Žalgiris yra: Lietuvos krepšinio vėidrodis: kaip žaidžia kauniečiai, tokį: įspūdį apie Lietuvos krepšini: „sneša“ visi žiūrovai, visos k: mandos. Šiandieninis Kauno: Žalgirio žaidimas yra pats silp: niausias nuo 1945 m. nors ne: atrodo, kad Lietuvos krepši: nis yra kritęs. Žalgirio koman: dai reikia tikrai įlieti naujo:

kraujo ir tuomet vėl lietuviai: drebins Rygos, Leningrado ar: Maskvos tvirtoves. Šiandien: nis krepšinis remiasi augstais: ūgiais žaidėjais (pav. latviai: turi keturius žaidėjus augstus: nius negu du metrai, Maskva: gruzinai ir t. t.), o lietuvių tik: vienas Lauritėnas yra 1,96 m: augščio. Tenkà i komandą i: jungti jaunus, bet per du met: rus augščio — Budniką, Ance: vičių ir kt. Reikia tikėtis, kad: „gydymas“ komandos bus: pradėtas jau artimiausiu laiku.

To reikalauja geras Lietuvos: krepšinio vardas, pažįstamas: Europai, nuo laimėtų 1937 m. pirmenybių.

TRUMPAI IŠ LIETUVOS

— Lietuvos jaunių ledo ru: tulio pirmenybėse Kaunas nu: galejo šiaulius 11:0, o Panevė: žys mūsų sostinę 9:2.

— Kretingas vidurinėj mo: kykloj buvo krepšinio rungt: nės — „Žemaitijos taurė“. Vy: rų grupėje laimėjo Palanga, nugalėdama baigmėje Kretin: gą 69:66, o mergaičių rungt: nės nugalėjo išėjo Rietavas.

— Užkarpatėj buvo suren: tos pirmos šiemetinės S. S-gos: kroso varžybos. 2 km bėgime: antrą vietą laimėjo lietuviai: F. Karoblienė, įveikdama ge: las ruses bėgikes, kaip Otka: lenko, Timčiuk.

— Vilniuje buvo didelis: vandensviedžio turnyras, daly: vaujant Gudijai, Latvijai, Vi: niaus ir Kauno komandoms. Lietuviams buvo gera trenruo: tė, kadangi Kauno komanda: pradės savo pirmus žaidimus: augštoje S. S-gos klasėje. Nu: galėjo Gudija, prieš Kauną: Vilnių ir Latviją, kuri nularė: jo nė vieny rungtynių. Sekan: čią dieną, jau po turnyro, Kau: no vandensviedininkų koman: da nugalėjo Gudiją 5:3.

— Kauno Žalgirio boksinink: kai pralaimėjo Maskvos T: bui 4 — 6, tačiau sekančiose: rungtynėse lietuviai atsilygi: no Maskvai, kurią nugalėjo Žal: girio rinktinė 4:6.

— Vitebske buvo praveistos: visos S. S-gos Spartako dra: gijos bokso pirmenybės. Meist: ro vardą iš lietuvių laimėjus: tik vienas R. Tamulis, kuris yra: taip pat ir Europos pusviciu: no svorio meistras.

— Lietuvos Žalgirio ar-jos: stalo teniso pirmenybės vyrų: Nukelta į 6-tą psl.

Įvairūs

DRAUDIMAI

Vacys Žižys

Įstaigos VI 2-1427.

Namų LA 3-1084.

JUOZAS AUDĖNAS,

ekonomistas,

tarpininkauja Mutual Funds

investavimams:

252 Cleveland St.,

Brooklyn 8, N. Y.

Baltica Investment Corp.

Autorizuotas kapitalas \$ 120.000

prez. J. Skučas, RA 2-6152, 6966-44 Ave. Rsm.

Izd. E. Griganavičiūtė. Telef. RA 7-4097.

Reikalų Vedėjas D. N. Baltrukonis, CR 6-5075.

LIETUVIŠKOJE MEDŽIO DIRBTUVEJE

BALTIC

Daromos įvairios durys, langai, virtuvėms kabitai
ir kiti įvairūs medžio dirbiniai.

SAV. K. KIAUSAS ir J. ŠIAUČIULIS

yra tos srities specialistai su 22 metų praktika

Lietuvoje, Vokietijoje, Anglijoje ir Kanadoje.

Lietuviams nuolaida.

Adresas: 547 Lafleur Str., Ville LaSalle,

Montreal, P. Q.

Tel.: DO 6-3884.

SVARBI INFORMACIJA APIE NEDARBO DRAUDIMĄ

JŪSŲ NUMERIS. Kiekvienas dirbantysis apdraustame darbe turi draudimo numerį, KURIS LIEKA JŪSŲ VISAM GYVENIMUI.

Jeigu jūs gaunate antrą ar trečią numerį — jūsų kartotė kos žinios pasidaro nepilnos ir jūs galite prarasti dalį arba visą pašalpą.

JŪSŲ KNYGUTĖ. Jūs privalote sekti savo nedarbo numerį ir ypatingai saugoti savo nedarbo draudimo knygutę. Ji turi būti įteikiama darbdaviui, pradedant pas jį dirbti ir atsiimta darbą nutraukiant.

JŪSŲ TEISĖ Į PAŠALPĄ. Nedarbo draudimo pašalpa yra mokama kai jūs, be savo kaltės, tampate be darbiu. Jūs turite būti pasirengę, norėti ir galėti dirbti bet kuriuo metu.

Jūs turite patenkinti kiekvieną šių sąlygų prieš pradedant duojant į pašalpą.

Jeigu jūs naudojate pašalpą neteisėtai jos reikalaudami, jūs galite ne tik prarasti tokią pašalpą, bet ir būti sunkiai baudžiami.

ABEJOJANT, TEIRAUKITES ARTIMIAUSIOJE
VIETINĖJE NEDARBO ĮSTAIGOJE.
(Unemployment Insurance Commission).

SPORTAS

Atkelta iš 5-to psl.

grupėje laimėjo R. Paškevičius ir moterų — J. Mickevičienė. Pirmenybės buvo prarastos šiauliuose.

— Kauno krepšinio haie ne apšildoma, tad krepšininkai apšildavo kuo šilčiausiai. Tas sukeldavo daug rūpesčių keičiant žaidėjus, nes kai kurie turėjo užsivilkinti net po du treniruotės kostiumus.

— Jaunutis Nasvytis, Auklėjimo ir Spirto k-to puminkas, Čikagoje turėjo pabėgti su vietinių sporto klubų bei spaudos atstovais. Planų tarpe yra ir š. Amerikos lietuvių krepšinio rinktinės išvyka į Ameriką.

LIETUVIŠKAS ŠILKAS MASKVOJE

Maskvoje vyksta Sovietų S-gos šilko gamintojų pasitarimas, kuriame nagrinėjami šilko pramonės vystymo klausimai. Pasitarime taip pat organizuoto šilko audinių apžūra. Apžiūrą išsiųsti ir „Kauno audinių“ bei Kauno pliušo - šilko kombinato naujausių šilko audinių“ bei Kauno pliušo - šilko kombinato audėjai demonstruoja 70 naujų pavyzdžių. E.

Lietuviai advokatai
**NEIMAN, BISSETT
& SEGUIN**
Barristers, Solicitors,
Notary Public.

35 Heyden Street
(netoli Bloor ir Yonge)
Toronto 5, Ont.
Tel. Ofice WA 4-9501
Res. BE 3-0978

A. E. McKAGUE, Q. C.
Barrister and Solicitor
Advokatas ir Notaras.
Tel. EM 4-1394, EM 4-1395.
1008 Northern Ontario Bldg.
330 Bay Street,

LIETUVIAI KURIA LIETUVISKAS ŠEIMAS

Savo laimei ir tautos gerovei. Kas neranda lietuviškos aplinkumoje, tesikreipia adresu: G. Žilvitis, 7722 George St., LaSalle, P. Q., Canada. Paslaptis garantuota. Patarnavimas nemokamas, nes reikalingas

ARIZONA IR JOS LIETUVIAI

Phoenix, Arizona

Arizona šiemet švenčia dvi gubų sukaktį: 100 metų nuo Arizonos teritorijos ir 50 metų nuo Arizonos valstybės įsteigimo. Šios sukaktys yra plačiai atžymimos. Čionykštė lietuvių kolonija, deja, dar negali švęsti žymesnių sukaktių, nes organizacinis gyvenimas pradėjo reikštis, palyginti, neseniai.

Phoenix'as yra Arizonos sostinė ir kartu didžiausias miestas, kur gyvena arti pusė milijono žmonių, taigi per trečdą lietuvių valstybės gyventojų. Čia ir lietuvių bus daugiau, nei kur kitur Arizonoje. Pastoviam apsigyvenimui Phoenix'e lietuvių pradėjo atsirasti prieš maždaug 20 metų. Iš pradžių lietuvių skaičius čia lėtai augo — kasmet atvykdavo tik vienas kitas, nes, matomai, nepelningos lietuviams kūrimosi sąlygos, neviliojo tautiečių į šį kraštą. Vėliau, pradėdama gausiau atsirasti čia tautiečių, daugumoje pensininkų, kurie pasirenka Arizoną dėl jos saulės, šilto ir saulėto klimato. Nuolatiniame apsigyvenime atvykę lietuviai daugumoje, įsigyja sau namus, kur ruošiasi praleisti senatvę. Didžiąją dalį Phoenix'o lietuvių sudaro buvusieji čikagiškiai ir žymia dalimi — senesnės emigracijos. Kiek mažiau čia yra antrosios emigracijos lietuvių ir mažiausia iš pastutiniosios bangos — dypukų, kurių tepriskaitoma tik 7 šeimos. Jauniausioji emigracijos karta čia bando kurtis vie nokiam ar kitokiam biznyje. Sunku nustatyti bendrą lietuvių skaičių Phoenix'e — vieni mini kelių šimtų skaitlinę, kiti teigia, kad esą pora tūkstančių. Gal realiausia skaitlinė, ta bus apie 400 šeimų.

Organizacinė veikla

Čia reiškiasi per Phoenix'o Amerikos Lietuvių klubą. Šis klubas įsteigtas 1955 m. gegužės m. 10 d. ir turi čarterį. Pirmus trejus metus klubo narių rinkdavosi privačiuose namuose — pas tautiečius, turinčius didesnes patalpas. Paaugus narių skaičiui, nuo 1959 m. klubas nuomoja nuolatinę salę. Klubičiai susirenka reguliariai kas antrą mėnesio sekmadienį apšvarsto savo organizacinę veiklą ir po to seka pasilinks minimas.

Klubo nariais priimami lietuviai ir jų šeimos nariai-kitatučiai. Nario mokeskis yra 50 ct. mėnesiui. Valdyba renkama kas metai. Šiuo metu klubas turi apie 150 narių ir kasoje turi apie \$8,000. Yra įsteigtas Statybos Fondas, kurio lėšos yra užšaldytos ir skirtos klubo namų įsigijimui. Šiuo metu iš klubo turimų \$8,000, šiam fondui priklauso \$7,500. Be mėnesinių klubo narių susirinkimų, klubo veikloje yra lyg ir nusi stovėjusi parengimų tvarka: Lietuvos nepriklausomybės minėjimas ir dvi išvykos — piktikai, vienas spalio, kitas balandžio mėnesį. Klube veikė pora metų mišrus choras, kuris, deja, prieš 3 metus išsiskirstė. Šis choras pajavairindavo Nepriklausomybės minėjimus, gegužinės ir reguliarius narių susirinkimus. Šio choro, kad ir negausaus, iširimas, yra labai apgailestautinas, nes jis įnešdavo veik vienintelę pro švaistėlę lietuviškosios veiklos srityje.

Stebėjus porą šio klubo susirinkimų, susidaro šio toks vaizdas apie lietuvišką Phoenix'e šeimą. Pirmiausia, tai susirinkimai vedami angliškai. Salės scena puošia Amerikos ir Lietuvos tautinės vėliavos. Susirinkimai pradedami amerikiečių mišrybės vėliavai pareiškimu. Su sirinkimo eigoje paaiškėja, kad daugelis mūsų tautiečių reikalauja lietuviškų paaiškinimų, nes ir po pusimčio metų Amerikoje, prieinamiausia kalba vis dėlto jiems liko lietuvių. Susirinkimai vedami angliškai nuo klubo įsteigimo ir priezastis esanti ta, kad yra klubiečių tarpe mišrių šeimų.

Antras būdingas reiškinys, kad į susirinkimus ateina išimtinai vyresni žmonės — nėra jaunimo. Priežastis esanti, kad jaunimui nesą ko veikti su nesniaisiais. Šis reiškinys ypač apgailestinas, nes tolimesnis klubo likimas, be jaunimo, nepelningas, daugiausiai gražių vilčių tegali reikti. Stokuojuant kiek jaunesnio elemento, pasigendama su sirinkimų eigoje ryžtingesnių sumanymų dėl klubo veiklos pagyvinimo. Nenoromis persisi išvada, kad klubas yra linkęs į ramų pensininko gyvenimą. Tačiau laiku didės lietuvių skaičius šioje kolonijoje, tuo pačiu ir klubo narių padaugės. kas savaime, reikia tikėtis, įneš ir daugiau gyvumo į klubą. Klubui vadovauja pirmininkas Daniel Kizis.

Pasigendama lietuviškos parapijos.

Jau keli metai, kai čia nebėra lietuvių kunigo. Vyskupija nėra linkusi leisti steigti tautines parapijas, todėl lietuviai skatinami priklausti prie tų parapijų, kurių ribose gyvena. Tačiau yra galimybė turėti Phoenix'e lietuvių kunigą prie kurios nors vietinės parapijos, tik reikia daugiau tam noro iš pačių lietuvių pusės.

Malonus reiškinys — tai šeštadieninė lietuvių mokykla.

Ją suorganizavo ir veda pedagogė ponija Emilija Josen (Josen). Mokykla negausi — turi 9 mokinius, tarp 5 ir 12 metų amžiaus. Pamokos vyksta kas šeštadienį, mokinių tėvų namuose, kas kart vis kituose. Visi mokiniai šiemet dalyvavo Nepriklausomybės šventės minėjimo programoje.

Lietuvius profesorius —

Dr. Pranas Padalis (Padalis) Arizonos Valstybiname universitete dėsto ekonomija. Prof. Dr. Padalis yra vienas iš mūsų žymiųjų pogrūdžio veikėjų, aktyviai reiškiasi ir visose lietuvių organizacinėse gyvenime, ponija Padalienė (Amerikos lietuvių) yra Lietuvių Klubo sekretorė, o jų 5 metų sūnelis jau lanko šeštą dieninę lietuvių mokyklą. Lietuviai džiaugiasi šios šeimos pasiekimais.

NEPRIKLAUSOMYBĖS MINĖJIMAS

Šiemet Phoenix'e vyko per kelis atvejus. Vasario 8 d. Arizonos gubernatoriaus priėmė lietuvių delegaciją, o vasario 16 dieną specialia proklamacija paskelbė Lietuvos dieną. Tą dieną virš Kapitoliaus rūmų gėdulingai pusėje stiebo plevėavo Lietuvos trispalvė. Vasario 22 d. Phoenix'o televizijoje buvo duotas pasikalbėjimas su tautiniais drabužiais pasipuošusiomis lietuviškomis (pp. D. Padalienė ir J. Rimavičienė), o iškilmingas šventės minėjimas įvyko sekmadienį, vasario 25 d.

Minėjimas vyko puikioje Ramada Inn, kurios savininkai leido lietuviams pasinaudoti sale nemokamai. Šventės programoje buvo iškilmingoji ir meninė dalys. Minėjimą atidarė ir iškilmingajai daliai vadavo prof. dr. Pranas Padalis, padaręs šventės įvadą angliškai. Perskaitoma Arizonos gubernatoriaus Vasario 16 dienos proklamacija ir toliau seka pranešimas, kurį daro iš Los Angeles atvykęs buvęs Amerikos Lietuvių Tarybos pirmininkas Algis Raulinaitis. Prelegentas apžvelgė lietuvių kovą už nepriklausomybę istoriją ir

URUGVAJUS PAMINĖJO

16 VASARIO

Kaip kiekvienais metais Urugvajaus sostinėje Montevideo buvo paminėta mūsų reikšmingoji tautos šventė.

Pirmoje eilėje vietos spaudoje pasirodė eilė rašinių, pradedant 16 Vasario reikšmingą „El Plata“ dienraščius turinčius straipsnius, plačiai apibūdindamas kovą už Lietuvos laisvę ir pabrėždamas kad: „Šiandien lietuviams prisiminti gimtos žemės nepriklausomybę, Maskvos mylėtojų pildyti prasakaltimą už tai, kad vertina savo Tėvynę ir už jos laisvę stoja.“

Taip gi per radio buvo pasakytos kelios kalbos jų tarpe Lietuvos ministerio Dr. Kazio Grauzinio.

16 Vasario Lietuvos Pasiuntinybėje buvo oficialus priėmimas šiuo dienų laisvės kovos priemonės.

Toliau kalba vietos dienraščio „The Arizona Republic“ redaktorius F. S. Marquardt. Išskeldamas lietuvių tautai bei šėvikių padarytą skriaudą, redaktorius skatino lietuvių džiūti savo garbingos tautos kilme ir ragino būti budriais ir nuolat priminti kitiems amerikiečiams reikalingumą budėti ir neužsimirti prieš bolševikiškas klaidas.

Meninės dalies pradžioje pasirodė Phoenix'o lietuvių šeštadieninės mokyklos mokiniai su deklamacijomis ir dainomis. Meninę dalį išpildė iš Los Angeles atvykęs muz. Br. Budriūno vadovaujamas ansamblis. davęs minėjimo dalyviams neužmirštamą momentą. Ansamblui talkino solistai: Rimtautas Dapšys, Čaka Nauskienė, Birutė Reividaitė, Gina Kalvaitis ir jaunieji baletininkai, Violeta Karosaitė su jaunučiu Puodžiūnu. Praneša, kad buvo Violeta Mitkutė.

Po programos sekė iškilmingi pietūs, kurių metu dar kai bejo keli svečiai amerikiečiai.

Po minėjimo tautiečiai skirs tėsiai pakilioje nuotakoje, nes vasario minėjimo eiga buvo labai sklandi ir sudarė malonų įspūdį. Minėjime dalyvavo apie pusantro šimto žmonių. Džiugu, kad minėjimo rengėjai ryžosi pasikviesti Los Angeles menininkus, kurių dėka minėjimas sudarė pasigėrėjimą patiems tautiečiams ir pasigrožėjimą svečiams — amerikiečiams.

Streikuoja autobusų vairuotojai — jau ketvirtą savaitę. Neusitaria dėl atlyginimo. Vyksta derybos, dalyvaujant ir valdžios tarpininkui, tačiau susitarimo ženklų dar nesimato, o tuo tarpu gyventojai turi verstis, kaip kas išmano.

G. Rukšėnas.

mas vietos valdžios pareigūnų ir lietuvių visuomenininkų, išskyrus liberalinių pažiūrų lietuvių, kurie nebuvo pakviesti.

Gi vasario 17 dieną Urugvajaus lietuvių Kultūros drauja ruošė viešą paminėjimą. Paogrindinę kalbą pasakė Lietuvos ministeris Dr. Kazys Grauzinis, urugvajiečių, latvių ir kroatų atstovai, bei tautininkų ir parapijų delegatai, bet liberalinių pažiūrų žmonės — socialdemokratams ir valstiečiams liaudininkams — čia nebuvo vietos, nei laiko, nors jų yra gana daug.

Toks lietuvių skirstymas į šūnus ir posūnius, Lietuvos ekpantui tik širdį ramina. Bet apie tai „Elta“ jos korespondentas nerasys, o tik save išgirs kaip „Liet. Enciklopedijoje“ ir viskas bus ramu. Apgrailėtina, kad Urugvajaus lietuvių neišsikapsto iš „parapijų“ sumenkimo.

Kor. VASARIO 16-TOS MINĖJIMAS JIMAS AUCLANDE

Lietuvos Nepriklausomybės šventės paminėjimą Aucklande surengė vietinė lietuvių bendruomenė apylinkės valdyba. Apylinkės pirm. A. Pinkus atminėjimą, taliau paskaitą apie dr. Basanavičių skaite ag. Č. Liutikas, išryškindamas jo svarbą ir plačią įtaką lietuvių tautiniam atgimimui, pasibaigė šiam nepriklausomos Lietuvos valstybės atstatymu. paskaitininkas prilygino dr. Basanavičių prie šventraščio Dovydo, kuris išėjo kovon prieš baisią Galijotą ir laimėjo. Basanavičius pradėtoji Aušra buvo apsi si sniego gnūžtelė, kuri riedė ma laiko tekme, tapo didele roga, prikėlusia kai kurių rirtin nurašytą lietuvių tautą gyvenimui. Valstybės teatro aktorius Petras Šimkus paskaitė kelis Aščio ir Brazdžionio eilėraščius. Oficialioji dalis baigta Lietuvos himnu.

VASARIO 16 ŠVEICARIJOJ

Gausiai skaitomas šveicarų savaitraštis „Zurcher Pioner“ vasario 23 d. per visą pirmą puslapį paskelbė rašytojo Adgirdo Landsbergio straipsnį, pavadintą „Lietuva Amerikoje“. Straipsnyje aprašoma lietuvių emigrantų veikla, siekianti atkovoti laisvę jų senajai tėvynei. Straipsnis parašytas patraukliu publicistiniu stilium. Šio savaitraščio politinis redaktorius yra Dr. Hans Fleig, pasižymėjęs kaip nuosirdus Pabaltijo tautų bičiulis ir jų politinių aspiracijų gynėjas. Jo žmona yra veikli estų patriotė. Dr. Fleig laikė paskaitą bendrame pabaltiečių minėjime, kurį ryšium su Pabaltijo valstybių 44 metų nepriklausomybės paskelbimo sukaktimi buvo surengtas Zūriche vasario 18 d. Pasveikinimo raštas buvo pasijustas Lugano gyvenančių

Nukelta į 7-tą psl.

Čia matome (iš kairės) rašytoją L. Sinclair, transliacijos vykdytoją A. Allan ir Amerikos istoriką G. Probat, kurie paruošė transliaciją „Demokratija ir Amerika“.

Be knygos nėra kultūros

